

Arbets- och näringsministeriets begäran om utlåtande i fråga om de föresatser i regeringsprogrammet som gäller den exportdrivna arbetsmarknadsmodellen och utvecklingen av medlingssystemet

Inledning

Arbets- och näringsministeriet ber om ert utlåtande om de föresatser i regeringsprogrammet som gäller den exportdrivna arbetsmarknadsmodellen och utvecklingen av medlingssystemet. Syftet med remissbehandlingen är att bilda en helhetsbild av arbetsmarknadens parter synpunkter på hur en hållbar och fungerande arbetsmarknadsmodell i Finland kan byggas upp.

Vid övervägningen av eventuella ändringsbehov i lagstiftningen beaktas arbetsmarknadsorganisationernas alternativa lösningar och gemensamma syn på genomförandet av regeringsprogrammets riktlinjer.

Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering ska regeringen i syfte att öka den finländska konkurrenskraften på lång sikt stärka den exportdrivna arbetsmarknadsmodellen. Lagen om medling i arbetstvister ska ändras så att den allmänna linjen för justering av löner inte kan överskridas genom ett förlikningsförslag från riksförlikningsmannens byrå eller en förlikningsnämnd.

Regeringen utreder dessutom metoder för att förebygga arbetskonflikter och främja frivillig medling. Bestämmelser om frivillig medling finns i lagen om medling i arbetstvister. De ändringar i lagstiftningen som gäller frivillig medling trädde i kraft den 1 mars 2023. Förlikningsmannen kan på begäran av en part eller på gemensam begäran av parterna i en arbetstvist ta upp arbetstvisten till medling, även om den inte är förenad med strid eller hot om äventyrande av arbetsfreden. Medling kan inledas om alla parter samtycker till detta. Syftet med frivillig medling är att förhindra att en arbetstvist blir en arbetsstrid. Riksdagens arbetslivs- och jämställdhetsutskott har framhållit att det är viktigt att arbetet med att reformera medlingssystemet fortsätter och att man i större utsträckning än hittills ser över medlingsprocessen och hur den fungerar (AjUB 16/2022 rd).

Svarsanvisningar för mottagare

Vi ber er lämna era utlåtanden senast den 8 januari 2024.

För att kunna lämna ett utlåtande måste den som svarar registrera sig och logga in på webbtjänsten utlatande.fi. Vi ber er lämna ert utlåtande genom att svara på den begäran om utlåtande som publicerats i utlatande.fi. Utlåtandet behöver inte sändas in separat per e-post eller post.

Alla utlåtanden är offentliga och de publiceras i webbtjänsten utlatande.fi.

Också instanser som inte nämns i sändlistan är välkomna att lämna ett utlåtande till ministeriet.

Närmare anvisningar om hur tjänsten används finns i webbtjänsten utlatande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar. Om ni behöver hjälp med att ta tjänsten i bruk kan ni ta kontakt via e-postadressen lausuntopalvelu.om@om.fi.

Om ni inte har möjlighet att avge ert utlåtande på adressen utlatande.fi, kan utlåtandet även sändas per e-post till adressen kirjaamo@ym.fi. Vänligen ange diarienummer VN/22730/2023 i utlåtandet.

VAHVA-ministerier ombeds i första hand att lämna ett utlåtande via utlatande.fi. Utlåtandet förs därefter in i VAHVA.

Tidtabell

Vi ber er lämna era utlåtanden senast den **8 januari 2024**.

Beredare

Lisätietoja antavat

Erityisasiantuntija Katariina Jämsén
Hallitusneuvos Nico Steiner

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi.

Sändlista:

Agronomiliitto
Akava
Akava
Akavan Erityisalat
Akavan sairaanhoitajat ja Taja
Akavan Yleinen Ryhmä AYR
AKI-liitot
Aliupseeriliitto

Ammattiliitto Ava
Ammattiliitto Jyty
Ammattiliitto Pro
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT
Autoalan Keskusliitto
Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
Diakoniatyöntekijöiden Liitto DTL
DIFF - Ingenjörerna i Finland
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elintarviketeollisuusliitto ry
Energiateollisuus ry
Esimiehet ja Asiantuntijat YTY
Finanssiala ry
Henkilöstöala HELA ry
Hyvinvointiala HALI ry
Ilmailualan Unioni IAU
Insinööriliitto IL
Janne Metsämäki
Jukka-Pekka Tyni
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Juristiliitto
Kasvatuksen ja Nuorisotyön Asiantuntijat KNT
Kaupan liitto ry
Kaupanalan esimiesliitto KEY
Kelan toimihenkilöt, KTH liitto
Kemiateollisuus ry
Kiinteistötyönantajat ry
Kirkon alat
KiT
KiT
KTK Tekniikan Asiantuntijat
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kuntoutusalan Asiantuntijat
Leo Suoma
Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu
Maaseudun työnantajaliitto MTA ry
Markku Saarikoski
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
Medialiitto ry
Meijerialan Ammattilaiset
Merimies-Unioni
Metsä Group
Metsäalan Asiantuntijat
Metsäteollisuus ry
Myynnin ja markkinoinnin ammattilaiset MMA
Näyttelijäliitto
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ
Palvelualojen ammattiliitto PAM

Palvelualojen työnantajat PALTA ry
Paperiliitto
Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU
Professoriliitto
Puusepänteollisuus ry
Päällystöliitto
Rajaturvallisuusunioni
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit
Rakennusliitto
Rakennusteollisuus RT ry
Rannikko- ja Sisävesiliikenteen Säätiö
Rautatiealan Unioni RAU
SAK
SAK
Satamaoperaattorit ry
Sivistystyönantajat ry
Sivutoiminen valtakunnansovittelija
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia
Stora Enso
STTK
STTK
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Suomen Ekonomit
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL
Suomen Eläinlääkäriliitto
Suomen Farmasialiitto
Suomen Hammaslääkäriliitto
Suomen Huippu-urheilijoiden Unioni SHU
Suomen Journalistiliitto ry
Suomen Konepäällystöliitto
Suomen Laivanpäällystöliitto
Suomen Liikennelentäjäliitto SLL
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer
Suomen Lääkäriliitto
Suomen Muusikkojen Liitto
Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL
Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL
Suomen Psykologiliitto
Suomen Puheterapeuttiliitto
Suomen Sosialidemokraattinen Sanoma-lehtimiesliitto SSSL
Suomen Tekstiili & Muoti ry
Suomen Terveystenhoitajaliitto STHL
Suomen Työterveyshoitajaliitto
Suomen Varustamot ry
Suomen Yrittäjät
Suomen Yrittäjät
Sähköalojen ammattiliitto
Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Te-me
Tehy
Tekniikan akateemiset TEK
Teknolוגiateollisuuden työnantajat ry

Teknolohiateollisuus ry
Teknolohiateollisuus ry
Teollisuusliitto
Tieteentekijät
Toimihenkilöliitto Erto
Tradenomit
Tulliliitto
UPM
Upseeriliitto
Valtakunnansovittelija
Valtion työmarkkinalaitos
Valtion työmarkkinalaitos
Vankilavirkailijain Liitto VVL
Yhteinen Toimialaliitto ry
Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut
Yleinen Lehtimiesliitto

Lausunnonantajan lausunto

1. Er syn på utvecklingen av Finlands arbetsmarknadsmodell.

2. Er syn på följande föresats i regeringsprogrammet: "Lagen om medling i arbetstvister ska ändras så att den allmänna linjen för justering av löner inte kan överskridas genom ett förlikningsförslag från riksförlikningsmannens byrå eller en förlikningsnämnd."

- 2 a) På vilket sätt kan man i den exportdrivna modellen rikta löneförhöjningar till sådana branscher eller jobb där det finns behov av att utveckla lönerna?

3. Hurdant förfarande skulle göra det möjligt att utarbeta en arbetsmarknadsmodell som arbetsmarknadens parter gemensamt kan godkänna?

4. Finns det behov av att utveckla den frivilliga medling som grundar sig på lagen om medling i arbetstvister? Kan man vid sidan av det lagstadgade medlingssystemet utveckla ett system för medling mellan fackförbunden, till exempel för att lösa gränstvister som gäller kollektivavtal (jfr medlingsförfarandet i Sverige)?

5. Er syn på betydelsen av de aktörer som hör till medlingsinstitutionen för arbetstvister (riksförlikningsman, förlikningsmän med uppgiften som bisyssla, förlikningsnämnder) och på den roll de spelar i att förhandlingslösningar nås och arbetsfreden upprätthålls. Hur skulle en lagstadgad exportmodell inverka på medlingsinstitutionens roll i främjandet av arbetsmarknadens funktion och medlingen i arbetstvister?

6. Bör man till stöd för medlingen och för att skapa en gemensam lägesbild av arbetsmarknadsorganisationerna främja åtgärder som producerar objektiv information om arbetsmarknaden, den makroekonomiska utvecklingen och företagens branschspecifika förhållanden?

7. Övriga kommentarer.

Steiner Nico
Työ- ja elinkeinoministeriö

Jämsén Katariina
Työ- ja elinkeinoministeriö